

TAMPERE.
FINLAND

Liite 2

Asunto- ja maapolitiikkaan vaikuttavat linjaukset, suunnitelmat ja erillishjelmat

Tampereen kaupungin asunto- ja maapolitiikan linjaukset 2026–2029

30.12.2025

Tampereen asunto- ja maapolitiikkaan vaikuttavat useat linjaukset, suunnitelmat ja erillishjelmat. Tähän liitteeseen on koottu eräitä Tampereen kaupungin, Tampereen kaupunkiseudun ja Pirkanmaan hyvinvointialueen linjauksia, suunnitelmia sekä erillishjelmia, ja kuvattu niiden suhdetta Tampereen asunto- ja maapolitiikkaan.

Sisällys

TAMPEREEN STRATEGIA 2035 - TEKEMISEN KAUPUNKI -----	3
ILMARI NURMISEN PORMESTARIOHJELMA 2025–2029: MEIDÄN TAMPERE – TULEVAISUUS TEHDÄÄN YHDESSÄ -----	4
MAANKÄYTÖN PITKÄN AIKAVÄLIN SUUNNITELMA (PALM) -----	6
TAMPEREEN YLEISKAAVAT -----	6
TAMPEREEN MAANKÄYTTÖPOLITIIKKA -----	7
ASEMAKAAVOITUSOHJELMA -----	8
TAMPEREEN ARKKITEHTUURIOHJELMA -----	9
PYSÄKÖINTIPOLITIIKKA -----	10
KAUPUNGINOSAKEHITTÄMISEN OHJELMA 2026–2029 -----	10
TAMPEREEN KAUPUNGIN HYVINVOINTIKERTOMUS JA TAMPEREEN KAUPUNGIN HYVINVOINTISUUNNITELMA VUOSILLE 2026–2029 -----	11
KESKUSTA 2040 - KEHITTÄMISOHJELMA 2023–2040 -----	12
OPISKELIJAYSTÄVÄLLISYYDESSÄ YKKÖNEN-TOIMENPIDEOHJELMA -----	13
HIILINEUTRAALI TAMPERE 2030 –TIEKARTTA -----	14
ILMASTO- JA YMPÄRISTÖPOLITIIKAN LINJAUKSET 2025–2035 -----	14
LUONNON MONIMUOTOISUUSOHJELMA -----	14
LUONNONSUOJELUALUEOHJELMA -----	15
UUDEN EDELLÄ - TAMPEREEN KAUPUNKISEUDUN ELINKEINOSTRATEGIA 2026–2030 -----	16
TAMPEREEN KAUPUNGIN ELINKEINOPOLIITTISET LINJAUKSET -----	16
TAMPEREEN KAUPUNGIN JA PIRKANMAAN HYVINVOINTIALUE TOIMENPIDEOHJELMA PITKÄAIKAISASUNNOTTOMUUDEN POISTAMISEKSI VUOTEEN 2027 MENNESSÄ -----	17
TAMPEREEN KAUPUNGIN JA PIRKANMAAN HYVINVOINTIALUEEN OMAAN KOTIIN -HANKE PITKÄAIKAISASUNNOTTOMUUDEN POISTAMISEKSI -----	17
PIRKANMAAN HYVINVOINTIALUEEN ALUEELLINEN ERITYISRYHMIEN KEHITYSSUUNNITELMA 2025–2035 --	18
MAL-SOPIMUS 2024–2027 -----	18
VEHREÄ METROPOLIMME - TAMPEREEN KAUPUNKISEUDUN RAKENNESUUNNITELMA 2040+ -----	19
HYVÄÄ ASUMISTA KAIKILLE - TAMPEREEN KAUPUNKISEUDUN ASUNTOPOLIITTINEN OHJELMA VUOTEEN 2040 -----	20
TAMPEREEN KAUPUNKISEUDUN ASUMISEN LAATUOHJELMA -----	21

Tampereen strategia 2035 - Tekemisen kaupunki

Tampereen strategia hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 10.11.2025. Strategia on ylin kaupungin toimintaa ohjaava asiakirja ja se luo pohjan kaupungin strategiselle johtamiselle ja kehittämiselle. Asunto- ja maapolitiikan linjaukset on strategian sisältöjä tarkentava erillisohjelma.

Keskeiset nostot suhteessa asunto- ja maapolitiikan linjauksiin

- Kaupunki kantaa vastuunsa ilmastonmuutoksen hillitsemisestä ja varmistaa hiilineutraalisuuden toteutumisen 2030 mennessä.
- Huolehdimme lähiluonnosta ja turvaamme sekä suojelemme riittävän laajan ja monipuolisen siniviherverkoston. Näin parannamme myös kaupunkilaisten hyvinvointia ja kaupungin vetovoimaa.
- Kaupunkiluontomme ei vain säily, vaan sen tila paranee. Vahvistamme luonnon monimuotoisuutta uusilla ratkaisuilla.
- Kaupunki suuntaa kasvuaan ensisijaisesti joukkoliikennevyöhykkeille ja aluekeskuksiin. Sovitamme yhteen kaupungin kasvun ja luontoa kunnioittavat tavoitteet.
- Panostamme olemassa oleviin kaupunginosiin uusien rinnalla.
- Kehitämme palveluita, viihtyisyyttä ja arjen sujuvuutta alueelliset tarpeet huomioiden.
- Ehkäisemme alueiden eriytymistä keskittyen kaupunginosakehittämisen kohdealueisiin.
- Lisäämme asumismuotojen ja asutokannan monipuolisuutta.

- Rohkaisemme kaupunkilaisia oman asuinalueen kehittämiseen. Luomme mahdollisuuksia yhteisöllisyydelle ja kaupunkilaisten omaehtoiselle toiminnalle.
- Jatkamme Tampereen keskustan kehittämistä elävänä, viihtyisänä ja saavutettavana kohtaus- ja asuinpaikkana.
- Houkuttelemme kaupunkiin uusia investointeja ja kasvavia yrityksiä.

Ilmari Nurmisen pormestariohjelma 2025–2029: Meidän Tampere – Tulevaisuus tehdään yhdessä

Pormestariohjelma hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 16.6.2025. Pormestariohjelmassa asetetaan suuntaviivat Tampereen kehittämiseksi seuraavien neljän vuoden aikana.

Keskeiset nostot suhteessa asunto- ja maapolitiikan linjauksiin

- Teemme töitä köyhyyden vähentämiseksi ja asunnottomuuden ehkäisemiseksi ja poistamiseksi muun muassa vahvistamalla asumisneuvontaa ja asumispäivystyksiä yhdessä järjestöjen ja hyvinvointialueen kanssa.

- Edistämme kaupungin kasvua huomioiden kaupungin taloustilanteen, sekä sosiokulttuurisen ja ekologisen kestävyden.
- Edistämme monimuotoista asumista huomioiden eri hallintamuodot sekä asunto- ja talotyy-
pit. Painopiste on kaupunkimaisessa asumisessa, mutta luomme mahdollisuuksia myös oma-
kotiasumiselle ja muulle pienimittakaavaiselle asumiselle.
- Riittävällä asuntotuotannolla mahdollistamme kaupungin kasvun ja hillitsemme asuntojen
hintojen nousua. Vuosittain varmistamme 2 500–3 000 asunnon rakentamisen, huomioiden
myös ikäihmisten, opiskelijoiden, vammaisten ihmisten ja muiden erityisryhmien asumisen
tarpeet.
- Kiinnitämme huomiota perheasuntojen saatavuuteen myös kerrostalotuotannossa. Varmis-
tamme kohtuuhintaisen asuntotuotannon riittävän määrän ja tarkoituksenmukaisen sijoittu-
misen.
- Seuraavassa MAL-sopimusneuvottelussa varmistamme pitkän aikavälin suunnitelman kohtuu-
hintaisen asumisen mahdollistamiseksi Tampereella ja kaupunkiseudulla.
- Asuntotuotantoa suuntaamme mahdollisimman paljon nykyisen kaupunkirakenteen sisään ja
kannustamme rakentajia kestävään rakentamistapaan ja vähähiilisiin materiaaleihin.
- Asuinalueiden sosiaalisen eriytymisen ehkäiseminen on yksi painopisteistä. Ehkäisemme ne-
gatiivista segregatiota varmistamalla asunto- ja hallintamuotojen moninaisuuden ja kehittä-
mällä asuin ympäristöjen laatua ja palveluita.
- Edistämme täydennysrakentamista kaupunginosakehittämisen kohdealueilla.
- Tehostamme asunnottomuuden ennaltaehkäisyä ja poistamista vahvistamalla asumisneuvon-
taa ja tukipalveluita yhteistyössä hyvinvointialueen ja kolmannen sektorin kanssa.
- Varmistamme pientalotonttien tarjonnan ja sujuvan vuosittaisen tontinluovutusmenettelyn.
Edistämme pientalorakentamista myös täydennysrakentamisen keinoin kannustamalla tont-
tien jakamiseen uusien pientalojen rakentamisen mahdollistamiseksi.
- Maapolitiikalla vaikutetaan merkittävästi myös kaupungin talouteen. Keskeistä on aktiivinen
maapolitiikka sekä suhdanteista riippumattoman maanvuokratulon varmistaminen.
- Jatkamme yritysalueiden kehittämistä elinkeinoelämän tarpeisiin ja edistämme sujuvaa liikku-
mista työpaikka-alueille.
- Tampere on sitoutunut saavuttamaan hiilineutraaliuden vuonna 2030 ja edistämään luonnon
monimuotoisuutta. Ekologisen kompensaation malli selvitetään tilanteissa, joissa tapahtuu
paikallista luonnon monimuotoisuuden vähentymistä ja ekologista haittaa.

Maankäytön pitkän aikavälin suunnitelma (PALM)

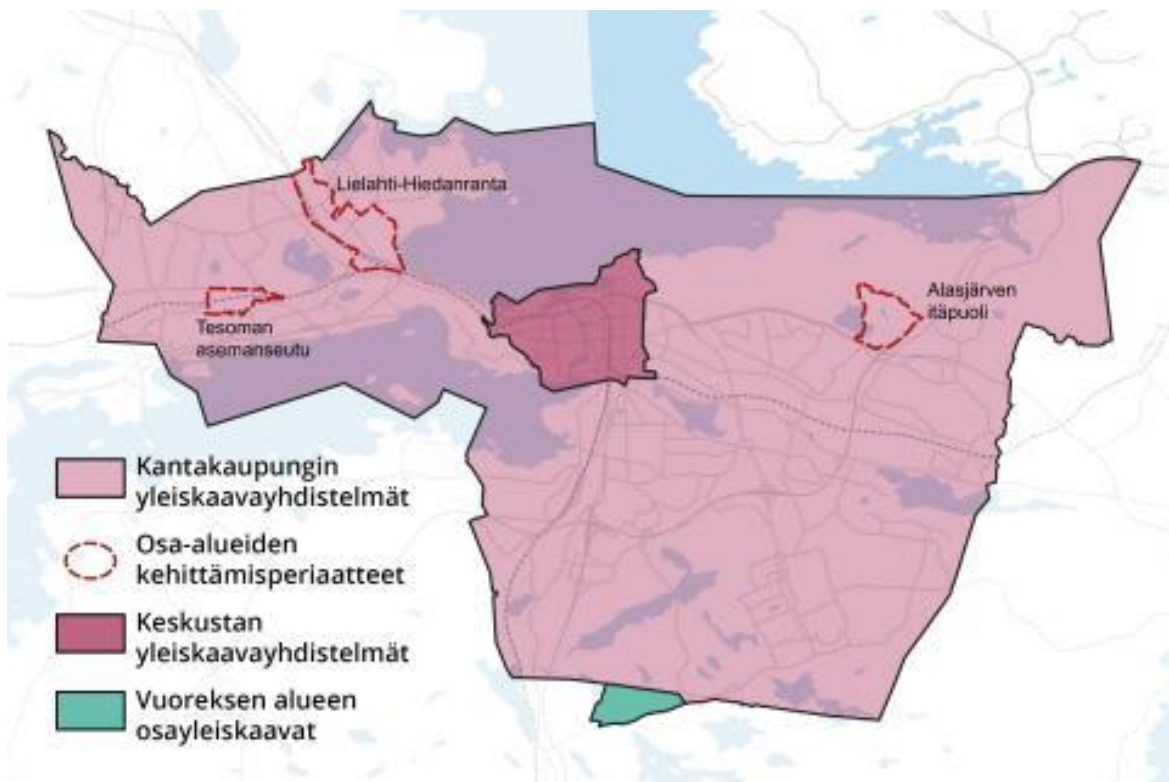
Vuosittain päivitettävä Tampereen kaupunkikonsernin maankäytön toteuttamisen ja investointien pitkän aikavälin suunnitelma, PALM, linjaa kaupungin maankäytön toteuttamisen päälinjoja viideksitoista vuodeksi eteenpäin. PALM-lyhenne tulee sanoista palvelut, asuminen, liikenne ja maankäyttö. PALM-työllä pyritään hahmottamaan, miten kaupungin tulisi rakentua seuraavan 15 vuoden aikana, jotta kaupunkistrategian mukaiset tavoitteet saavutetaan.

Suunnittelun lähtökohtana ovat muun muassa kaupungin asettamat tavoitteet väestönkasvun ja asuntotuotannon osalta, mutta myös talouden näkökulma – toteutettavaksi ohjelmoitujen alueiden edellyttämien investointien taso pysyy kaupungin talouden kannalta kestävällä tasolla.

PALM-ohjelma avaa osaltaan pitkää näkymää asuntotoimijoille kaupungin kasvusuunnista ja tulevasta tonttitarjonnasta.

PALM-raportti vuosille 2026–2040 hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 24.11.2025.

Tampereen yleiskaavat

Kuva: Tampereen kantakaupungissa voimassa olevat yleiskaavat.

Tampereen kantakaupungin yleiskaava tarkistetaan valtuustokausittain.

Valtuustokauden 2021–2025 vaiheyleiskaava sai lainvoiman 8.7.2025. Vaiheyleiskaava täydentää Kantakaupungin alueella voimassa olevia Kantakaupungin yleiskaavaa 2040 ja valtuustokauden 2017–2021 vaiheyleiskaavaa. Tampereen keskustassa on voimassa keskustan strateginen osayleiskaava. Valtuustokauden 2021–2025 vaiheyleiskaavassa osoitettiin päivityksiä myös keskustan osayleiskaavan alueelle.

Yleiskaava ohjaa kasvutavoitteen turvaamista siten, että kaupunkiympäristön laatu ja toiminnallisuus säilyvät. Yleiskaavan mukaan kasvua suunnataan Kaupunkistrategian kasvun ja elinvoiman vyöhykkeelle, joka koostuu aluekeskuksista ja parhaimman palvelutason joukkoliikennevyöhykkeistä. Uuden asuntorakentamisen lisäksi kasvuun ja tulevaisuuden tarpeisiin vastaavan toimitilan syntyminen tulee varmistaa alueilla, joilla olemassa olevaa rakennuskantaa ja toimitilaa korvataan uudella.

Yleiskaava ohjaa turvaamaan keskuspuistoverkoston, joka muodostaa kantakaupungin viheralueverkoston ja ekologisen verkoston rungon. Asemakaavamääräyksiin turvataan virkistysverkoston jatkuvuus, saavutettavuus ja toimivuus sekä lähiluonnon monimuotoisuus. Olemassa olevat virkistysalueet säilytetään. Viheralueiden kestävyyttä, laatua ja ekosysteemipalveluiden tarjontaa vahvistetaan asukasmäärän kasvaessa. Nykyisillä toimitila-alueilla, jotka muuttuvat asumisen ja keskustatoimintojen alueiksi, viheralueiden määrää lisätään.

Ilmastonmuutokseen sopeutumiseen vastataan säilyttämällä olemassa olevat katu-, kortteli- ja puistopuut ja lisäämällä niiden määrää. Kaupunkivihreän kehittämisalueilla lisätään puita, tontti – ja katuvihreää sekä pyritään varaamaan alueita hulevesien luonnonmukaiseen käsittelyyn.

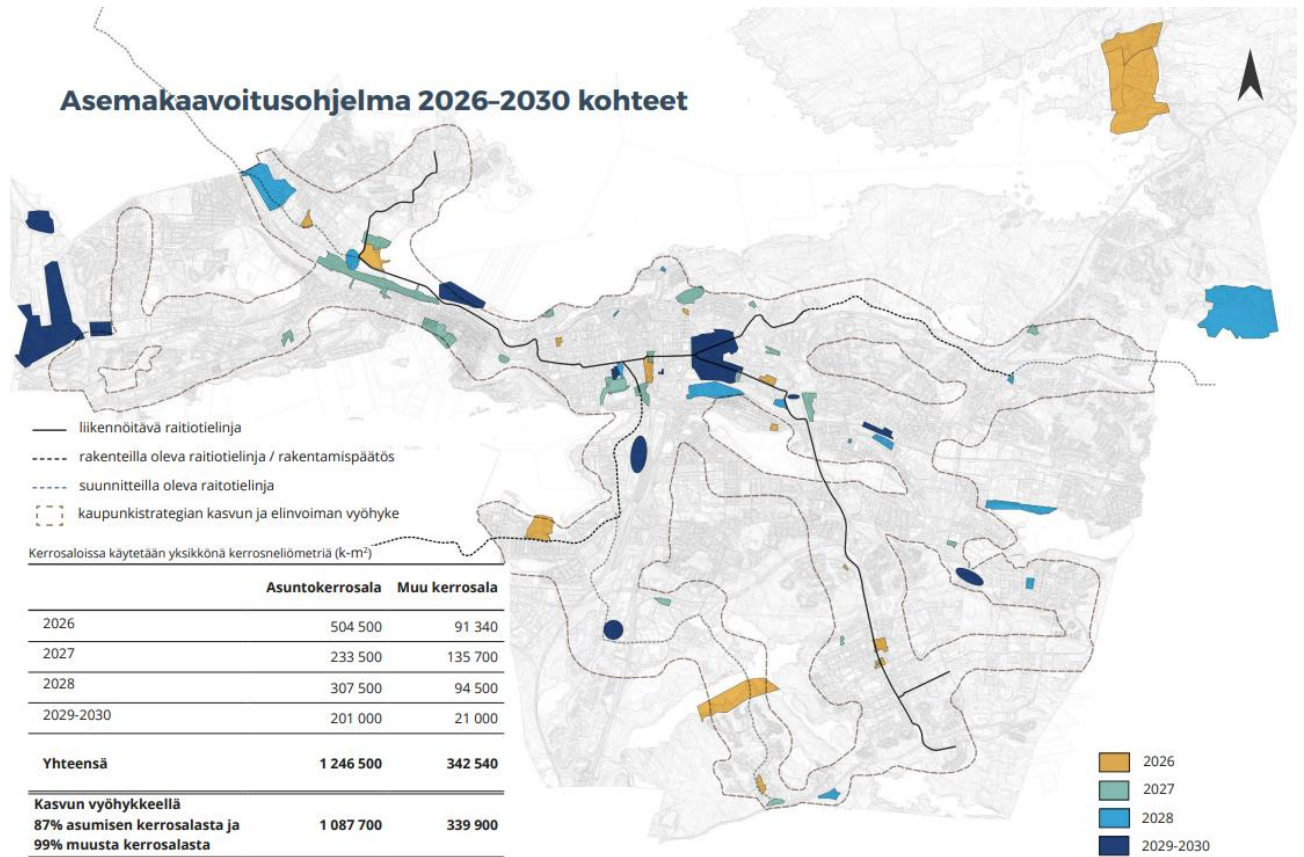
Nurmi-Sorilan osayleiskaavan päivitys hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 19.5.2025. Osayleiskaava kuulutettiin voimaan 9.10.2025

Tampereen maankäyttöpolitiikka

Tampereelle laaditaan ensimmäistä kertaa maankäyttöpolitiikan periaatteita ja linjauksia hanke- ja suunnittelutyön tueksi. Maankäyttöpolitiikka valmistellaan Tampereella nyt ensimmäistä kertaa. Maankäyttöpolitiikka sisältää periaatteet ja linjaukset, joilla määritellään, miten maankäytön suunnitteluhankkeiden tavoitteet ja yleiskaavassa asetetut ympäristön laatutavoitteet sovitetaan yhteen. Tavoitteena on, että eri toimijoiden olisi jatkossa helpompi määritellä yhteiset päämäärät kehitys- ja suunnitteluhankkeille. Maankäyttöpolitiikan valmistelusta vastaa yhdyskuntalautakunnan alainen yleiskaavoitusyksikkö. Asunto- ja maapolitiikan sekä maankäyttöpolitiikan teemat liittyvät kiinteästi

toisiinsa, ja niitä on valmisteltu samanaikaisesti. Tavoitteena on, että maankäyttöpolitiikka hyväksytään kaupunginvaltuustossa alkuvuodesta 2026.

Asemakaavoitusohjelma

Tampereen asemakaavoitusohjelman 2026–2030 kohteet kartalla.

Asemakaavoitusohjelma laaditaan vuosittain ohjelmoimaan strategisesti merkittävien asemakaavojen laatimista Tampereen kaupungissa seuraavan viiden vuoden aikana. Kaavoitusohjelman yhteydessä laaditaan myös kohdekortit, joissa kuvaillaan tarkemmin kunkin asemakaavan tavoitteita ja suunnittelussa erityisesti huomioitavia asioita.

Vuosien 2026–2030 kaavoitusohjelman lähtökohtina ovat kaupunkistrategiassa Tekemisen kaupunki asetetut tavoitteet kestävän kasvun ja arjen sujuvuuden vahvistamisesta, luonnon monimuotoisuuden ja kaupunkivihreän parantamisesta.

Kaavoitusohjelman laadinnassa on huomioitu tavoitteellisen määrän ja sijainnin toteutuminen sekä monipuolisen asuntotuotannon, palvelujen ja työpaikkojen määrän kasvun mahdollistaminen. Ohjelmassa on huomioitu monimuotoinen asuminen sekä asumis- että hallintamuotojen osalta. Kohteiden

sijoittumisella pyritään varmistamaan kohtuuhintaisen asuinrakentamisen edellytykset. Lisäksi tontinluovutuksen yhteydessä on mahdollista vaikuttaa positiivisesti alueiden sosiaaliseen kestävyYTEEN esim. uudistuotannon hallintamuotojen, asuntojakauman ja talotyyppien avulla.

Asemakaavoitusohjelma vuosille 2026–2030 hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 24.11.2025.

Tampereen arkkitehtuuriohjelma

Tampereen arkkitehtuuriohjelma hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 12.6.2023. Se sisältää arkkitehtuuria koskevat tavoitteet, joilla ohjataan rakennetun ympäristön laatua, erityisesti sen kauneutta ja kulttuuriarvoja. Pitkäjänteiset tavoitteet sekä toimenpiteet niiden saavuttamiseksi ovat työkalu päättäjiä, viranomaisia, suunnittelijoita ja rakentajia varten sekä apuna myös aktiiviseen kaupunkilaisuuteen.

Tampereen identiteetti ja kestävä arkkitehtuuri ovat koko ohjelman läpileikkaavat teemat. Muut teemat ovat kaupunkiympäristö, historiallinen jatkuvuus, uudis- ja täydennysrakentaminen sekä

vuorovaikutus ja koulutus. Arkkitehtuuriohjelman rakenne perustuu kullekin teemalle asetettuihin tavoitteisiin sekä toimenpiteisiin niiden toteuttamiseksi. Tavoitteet on asetettu vuoteen 2050, ja toimenpiteillä tähdätään vuoteen 2030.

Teeman ”Uudis- ja täydennysrakentaminen” tavoitteet ja niitä toteuttavat toimenpiteet ovat:

- Tampereella nostetaan arkkitehtoniset laatutekijät taloudellisten arvojen rinnalle tunnistaen laadukkaana arkkitehtuurin pitkän aikavälin myönteiset vaikutukset.
  - Kehitetään arkkitehtuurin laadun seuranta ja palkitsemista
  - Julkinen keskustelu arkkitehtonisista arvoista
  - Arkkitehtoninen ilme kaavoituksessa
- Tampereella rakennetaan arkkitehtonisesti korkeatasoista, monipuolista ja tunnistettavaa uutta ympäristöä, jonka syvimät juuret ovat teollisen kaupungin historiassa.
  - Arkkitehtonisen kokonaisidean esittely viranomaisille hankkeen alkuvaiheessa
  - Arkkitehtuurikilpailujen edistäminen julkisissa ja yksityisissä hankkeissa

- Tampereella parannetaan asuntoarkkitehtuurin toiminnallista laatua ylittämällä vähimmäisvaatimukset.
  - Käynnistetään Tampereen kehittyvä asuintalo -ohjelma.
  - Yhteisöllisyyden tukeminen tontinluovutuksessa
- Tampereella edistetään kestävästä arkkitehtuurista suunnittelemalla ja toteuttamalla rakennukset toiminnallisesti, rakenneteknisesti ja esteettisesti pitkäikäisiksi.
  - Käynnistetään Kestävän rakentamisen innovaatio -ohjelma
  - Ekologisesti kestävä rakentamisen tietopankki.
  - Puurakentamisen lisääminen
  - Julkisten rakennushankkeiden kestävyyskriteerit
  - Vaativammat raja-arvot energiatehokkuudelle

Pysäköintipolitiikka

Pysäköintipolitiikka on osa kaupunkisuunnittelua ja keskeinen työkalu Tampereen liikenne-, elinkeino-, ympäristö- ja asuntopoliittisten tavoitteiden saavuttamisessa. Tampereen nykyinen pysäköintipolitiikka hyväksyttiin yhdyskuntalautakunnassa 31.5.2016. Tampereen pysäköintipolitiikan päivitys on käynnissä.

Päivitettävän pysäköintipolitiikan vision ja tavoitteiden saavuttamiseksi on laadittu toimenpideohjelma, joka käsittää kuusi toimenpidekokonaisuutta sisältäen lukuisia tarkemmin määritettyjä tehtäviä.

Toimenpiteet on esitetty toteutettavaksi pääosin tämän vuosikymmenen aikana.

Asunto- ja maapolitiikan linjausten kannalta olennaisin toimenpidekokonaisuus on ”Henkilöautojen ja pyörien pysäköintinormit ja keskitetty pysäköinti”. Sen toimenpiteet ovat pysäköintinormien soveltamisohjeiden tarkentaminen, nykyisten pysäköintinormien toimivuuden selvittäminen, pysäköintinormien päivitys ja keskitetyn pysäköinnin toteutusmalli.

Kaupunginosakehittämisen ohjelma 2026–2029

Kaupunginosakehittämisen ohjelma on strateginen erillisohjelma alueellisen eriytymisen ehkäisemiseksi. Vuonna 2024 perustettiin kaupunginosakehittämisen työryhmä, jonka tehtävänä on tuoda yhteen eri toimialojen osaamista ja luoda pitkäjänteinen toimintamalli alueellisen eriytymiskehityksen ehkäisemiseksi ja vähentämiseksi. Kaupunginosakehittämisen ohjelma pohjautuu työryhmän työhön ja kaupungin strategiaan linjauksiin. Ohjelma hyväksytään kaupunginhallituksessa 26.1.2026.

Erillisohjelmassa kuvataan yhdeksän *kaupunkitasoista kehittämisen periaatetta*, joiden avulla pyritään ehkäisemään ja vähentämään alueellista eriytymistä. Lisäksi ohjelma asettaa *konkreettiset tavoitteet valituille kohdealueille*, joiden mukaisesti *alueita kehitetään* huomioiden myös alueiden erityispiirteet ja tarpeet. *Toimenpiteitä toteutetaan* yhteistyössä kaupungin toimialojen, Kaikkien Tampere – kehitysohjelman, Pirkanmaan hyvinvointialueen ja alueiden toimijoiden sekä asukkaiden kanssa. Ohjelma toimii kaupungin yhteisenä suunnannäyttäjänä sosiaalisesti kestävä ja tasapainoisen kaupunkikehityksen edistämiseksi.

Tampereen kaupungin hyvinvointikertomus ja Tampereen kaupungin hyvinvointisuunnitelma vuosille 2026–2029

Kunnan tehtävänä on edistää ja seurata asukkaidensa hyvinvointia. Kunnassa on valmisteltava valtuustokausittain hyvinvointikertomus ja –suunnitelma ja hyvinvoinnin tilasta on raportoitava valtuustolle vuosittain. Tampere on eriyttänyt nämä asiakirjat ja ne käsitellään valtuustossa eri aikaan. Hyvinvointikertomus hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 19.5.2025. Hyvinvointisuunnitelma vuosille 2026–2029 jätettiin pöydälle kaupunginvaltuuston kokouksessa 15.12.2025.

Hyvinvointisuunnitelmaan sisällytetään neljä lakisäätelistä erillisuunnitelmaa eli lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelma (Ikäystävällinen kunta), ehkäisevän päihdetyön suunnitelma sekä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma. Suunnitelma toimii yhtenä kaupunkistrategian toteuttamisen strategisena erillisohjelmana. Hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden toteutumiseen tähtäävät toimenpiteet määritellään lautakuntien strategian toteutussuunnitelmissa ja vuosisuunnitelmissa.

Hyvinvointisuunnitelma koostuu ikäryhmittäisistä hyvinvointitavoitteista ja mittareista. Lisäksi läpileikkaavista teemoista ehkäisevälle päihdetyölle, tasa-arvolle ja yhdenvertaisuudelle, turvallisuudelle, luonnolle ja ympäristölle, kulttuurihyvinvoinnille sekä kotoutumiselle on määritelty kaupunkitasoinen tavoite mittareineen. Muita läpileikkaavia teemoja ovat osallisuus, toimeentulo ja alueellisuus.

Keskusta 2040 - Kehittämisohjelma 2023–2040

Vuonna 2023 päivitetty Tampereen keskustan kehittämisohjelma tähtää vuoteen 2040. Se on jatkumoa aikaisemmille keskustan kehittämisohjelmille, joista uusin ja laajin on vuodelta 2018. Tampereen keskustan kehittämisohjelma on kokonaisnäkemys kaupunkiympäristön ja toimintaympäristön kehittämistavoitteista ja -toimista vuoteen 2040 saakka.

Tampereen keskustan kehittämisohjelman tärkeimpiä sisältöjä ovat uudistettu visio, kokonaistavoitteita kuvaava kehittämiskonsepti, sitä tarkentavat ja toteuttavat kuusi teemaa tavoitteineen, hyötytavoitteineen ja kärkihankekokonaisuuksineen. Teemat ovat liikenne ja liikkuminen, rakentaminen ja arkkitehtuuri, puistot ja kaupunkitilat, kaupunkikulttuuri, tapahtumat ja matkailu, asuminen ja elämäntapa sekä elinkeinot ja osaaminen.

Asuminen ja elämäntapa -teeman neljä tavoitetta ovat: tarjota ihmisille monipuolisia asuminen muotoja, ottaa elinkaariajattelussa huomioon kaikki ikä- ja väestöryhmät, tarjota keskustan asukkaille kohtaamisen paikkoja ja tukea kaupunkimaista ja kestäväää elämäntapaa. Tavoiteltavat hyödyt ovat:

- Ihmiset voivat valita asuntonsa tarpeidensa ja toiveidensa mukaan.
- Keskustassa on asuntotarjontaa elämän eri vaiheisiin.
- Turvallinen ja saavutettava lasten keskusta on sitä kaikille ihmisille.
- Kestävä elämäntapa on mahdollinen kaikille keskustan asukkaille.
- Ihmiset viihtyvät asunnoissaan ja keskustassa.
- Asukkaat kokevat keskustan omaksi paikakseen.

Keskustan kehittämisohjelma hyväksyttiin Tampereen kaupunginhallituksessa 29.5.2023.

Opiskelijaystävällisyydessä ykkönen-toimenpideohjelma

Opiskelijaystävällisyydessä ykkönen -toimenpideohjelma on Tampereen kaupungin erillisohjelma. Se hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 6.2.2023. Ohjelma vastaa Tampereen kaupungin ja korkeakouluuyhteisön strategiseen tavoitteeseen olla opiskelijaystävällisyydessä ykkönen.

Opiskelijaystävällisyyden kehittämisen teesit ovat:

- Kaupunkitilassa näkyy elävä opiskelijakulttuuri
- Kun arki sujuu, opiskelija voi hyvin
- Aidosti kansainvälinen opiskelijayhteisö
- Tuemme työpaikkojen syntymistä ja nopeaa työllistymistä Tampereelle
- Viestintämme tavoittaa opiskelijat
- Keräämme ja jaamme yhdessä tietoa

Opiskelijoiden asuminen kytkeytyy erityisesti teesiin ”kun arki sujuu, opiskelija voi hyvin”. Sen toimenpiteinä ovat mm. opiskelijoiden hyvinvoinnin ja arjen palveluiden kanssa toimivien tahojen säännölliset tapaamiset sekä opiskelija-asumiseen liittyvien olosuhteiden kehittäminen opiskelijoiden eri elämäntilanteet huomioiden.

Hiilineutraali Tampere 2030 –tiekartta

Tampereen kaupungin tavoite on olla hiilineutraali vuoteen 2030 mennessä. Kaupungin ilmastotoimenpiteet on koottu Hiilineutraali Tampere 2030 -tiekartaksi. Tiekartassa on 397 toimenpidettä, jotka on jaoteltu seitsemään teemaan: kaupunkisuunnittelu, liikennejärjestelmä, rakentaminen, energia, kulutus, kaupunkiluonto sekä ilmastojohtaminen ja sidosryhmätyö. Tiekartan arvioitavissa olevilla toimenpiteillä voidaan saavuttaa noin 77,5 prosentin päästövähennys vuoteen 2030 mennessä.

Rakentamisen toimenpiteet ohjaavat sekä kaupungin omia investointeja että yksityistä rakentamista, pääosin tontinluovutuksen kautta.

Hiilineutraali Tampere -tiekarttaa päivitetään kahden vuoden välein. Ilmasto- ja ympäristöpolitiikan yksikkö

vastaa päivitystyöstä yhdessä kaupungin palvelualueiden, yksiköiden ja tytäryhteisöjen kanssa.

Kaupunginhallitus hyväksyi ensimmäisen Hiilineutraali Tampere 2030 -tiekartan elokuussa 2020. Nyt voimassa oleva tiekartta hyväksyttiin 4.11.2024.

Ilmasto- ja ympäristöpolitiikan linjaukset 2025–2035

Tampereen kaupungin ilmasto- ja ympäristöpolitiikan linjaukset tarkentavat pormestariohjelman ja Tampereen strategia 2035 – Tekemisen kaupunki ”Kestävyys” -painopisteen tavoitteita. Linjaukset kokoavat yhteen ja laajentavat muiden strategisten erillisohjelmien, kuten asunto- ja maapolitiikan linjausten sekä hyvinvointiohjelman, sekä muiden suunnitelmien ja sitoumusten ekologiseen kestävyysliittymiä tavoitteita. Tavoitteena on, että linjauksia raportoidaan vuosittain kaupunginhallitukselle.

Luonnon monimuotoisuusohjelma

Tampereen luonnon monimuotoisuus- eli LUMO-ohjelma kokoaa kaupungin luonnon monimuotoisuutta edistävät toimenpiteet Tampereen strategiassa, pormestariohjelmassa ja ilmasto- ja ympäristöpolitiikan linjauksissa määriteltujen luonnon monimuotoisuutta parantavien tavoitteiden saavuttamiseksi. Tavoite luontoposiitivisesta Tampereesta tarkoittaa sitä, että emme pelkäämme vähennä luonnolle

aiheuttamiemme haittoja, vaan aktiivisesti edistämme luonnon monimuotoisuutta ja ekosysteemien hyvinvointia.

Tampereen luontopositiivisuustavoitteen saavuttaminen edellyttää koko kaupunkiorganisaation määrätietoista ja pitkäjänteistä sitoutumista sekä kaupungin toimenpiteiden lisäksi kaupunkilaisten osallistumista ja yritysten toimia.

Vuonna 2022 kaupunginhallituksessa hyväksytty ohjelma on päivitetty vuonna 2025 ja päivitettyä ohjelmaa esitetään hyväksyttäväksi alkuvuodesta 2026. Päivitetty LUMO-ohjelma ulottuu nykyiselle strategiakaudelle, 2025–2035. Ohjelma koostuu seitsemästä tavoitteesta:

1. Kaupunkiluonto on monimuotoista ja ilmastonmuutokseen sopeutuvaa
2. Uhanalaiset luontotyypit ja lajit on turvattu
3. Ekologiset verkostot ovat toimivia ja kattavia
4. Vesistöjen ja pienvesien tila on hyvä ja niiden eliöstö monimuotoista ja elinvoimaista
5. Haitallisten vieraslajien torjunta on tehokasta ja toimivaa
6. Asukkaat ja yhteisöt tuntevat lähiluontonsa arvot ja haluavat toimia niiden hyväksi.
7. Kaupungin luontojalanjälki on pienentynyt

Tavoitteena on, että LUMO-ohjelman edistymistä raportoidaan vuosittain kaupunginhallitukselle osana ilmasto- ja ympäristöpolitiikan linjausten kokonaisuutta. Toimenpiteiden etenemistä voi myös seurata ajantasaisesti kaikille avoimessa Ilmasto- ja ympäristövahdissa.

Luonnonsuojelualueohjelma

Tampereen kaupungilla on aiemmin ollut luonnonsuojeluohjelma vuosille 2012–2020 ja nyt on valmisteltavana ensimmäinen luonnonsuojelualueohjelma. Luonnonsuojelualueohjelma keskittyy erityisesti luonnonsuojelulailta suojeltaviin kohteisiin sekä uhanalaisten lajien suojeluun. Luonnonsuojelualueohjelma toisi 22 uutta luonnonsuojelualuetta, joiden pinta-ala on yhteensä noin 1000 hehtaaria. Kohteet ovat Tampereen kaupungin omistuksessa, ja ne sijaitsevat kaupungin alueella. Ohjelmakaudella luonnonsuojelualueiden pinta-ala kaksinkertaistuu.

Luonnonsuojeluohjelmaa laadittaessa on huomioitu vaikutukset muuhun maankäyttöön sekä kaupungin maanhankintaan tarvittavat vaihtomaareservit, eikä olla esittämässä kohteita, joita jatkossa tarvittaisiin vaihtomaaksi.

Uuden edellä - Tampereen kaupunkiseudun elinkeinostrategia 2026–2030

Tampereen kaupunkiseudun elinkeinostrategia

Uuden edellä
2026–2030

BUSINESS
TAMPERE
Region

Tampereen kaupunkiseudun elinkeino toiminnan visio vuoteen 2030 on ”Rohkeasti uudistuva, fiksusti kasvava”. Visio saavutetaan kiihdyttämällä menestystä, tuottamalla asiakkaille arvoa, edistämällä seudullista yhteistyötä, kasvattamalla kansainvälistä osaamista ja olemalla näkyvä ja haluttu. Strategia julkaistiin helmikuussa 2025.

Tampereen kaupunkiseudun elinkeinostrategia määrittää kahdeksan kunnan muodostaman talousalueen elinkeino toimintaa edistävien ja mahdollistavien toimijoiden yhteisiä strategisia linjauksia vuoteen 2030. Kangasala, Lempäälä, Nokia, Orivesi, Pirkkala, Tampere, Vesilahti ja Ylöjärvi muodostavat Suomen toiseksi suurimman talousalueen ja kasvukeskuksen sekä monissa teknologioissa yhden maailman johtavista keskittymistä.

Tampereen kaupungin elinkeinopoliittinen tahtotila ja toiminnan painopisteet sisältyvät yhteiseen seudulliseen elinkeinostrategiaan.

Tampereen kaupungin elinkeinopoliittiset linjaukset

Tampereen kaupungin elinkeinopoliittiset linjaukset laadittiin vuonna 2020 ja niitä päivitettiin vuonna 2023. Elinkeinopoliittiset linjaukset täydentävät ja tarkentavat kaupungin tahtotilaa ja tavoitteita erityisesti sellaisissa asiakokonaisuuksissa, joihin seudullinen elinkeinostrategia ei ota kantaa. Linjaukset nostavat esiin tärkeimmät kaupungin palvelukokonaisuudet ja -periaatteet, joiden toimivuus elinkeinopoliittisesti on kaupungille tärkeää.

Elinkeinopoliittisten linjausten tarkoituksena on nostaa esiin kaupungille elinkeinopoliittisesti tärkeimmät kokonaisuudet ja -periaatteet. Ne keskittyvät kolmeen tärkeään näkökulmaan: yritykseen kaupungin asiakkaana, osaajien työllistämiseen ja osaajien pitovoimaan. Näillä kaikilla on keskeinen vaikutus yritysten ja yksilöiden viihtyvyyteen, tyytyväisyyteen sekä toimintaedellytyksiin kaupungissa. Linjaukset kuvaavat myös kaupungin erilaiset roolit elinkeinopoliittisten tavoitteiden saavuttamisessa.

Tampereen kaupungin ja Pirkanmaan hyvinvointialue toimenpideohjelma pitkäaikaisasunnottomuuden poistamiseksi vuoteen 2027 mennessä

Tampereen kaupungin ja Pirkanmaan hyvinvointialueen tavoitteena on poistaa pitkäaikaisasunnottomuus vuoteen 2027 mennessä sekä vähentää merkittävästi kokonaisasunnottomuutta (alle 30 asunnotonta henkilöä koko Pirkanmaalla).

Pitkäaikaisasunnottomuuden poistamiseksi laadittu toimenpideohjelma sisältää yhteensä 24 toimenpidettä. Toimenpiteet suuntautuvat Tampereen kaupungin ja Pirkanmaan hyvinvointialueen yhteistyörakenteiden kattavuudesta huolehtimiseen, kohtuuhintaiseen asuntotuotantoon, asumisneuvonnan kehittämiseen, Pirkanmaan hyvinvointialueen palveluverkkosuunnitteluun, sosiaali- ja terveyspalvelujen yhteensovittamiseen ja saatavuuden varmistamiseen, liikkuvan asunnottomuustyön vahvistamiseen, vapautuvien vankien kanssa tehtävän työn rakenteiden kehittämiseen, nais erityisten asumispalvelujen vahvistamiseen, jälkihuolto nuorten tukeen, työkyvyn tukeen, vuokranantajayhteistyön syventämiseen sekä asunnottomien määrää koskevan arvioinnin sisällölliseen kehittämiseen. Toimenpiteiden toteutumista seurataan säännöllisesti Pirkanmaan asunnottomuuden vähentämisen yhteistyöryhmässä. Kullekin ohjelmassa esitetylle toimenpiteelle on määriteltävä vastuutaho. Vastuutaho antaa jokaisessa yhteistyöryhmän kokouksessa tilannekatsauksen toimenpiteen etenemisestä. Pitkäaikaisasunnottomuuden poistamisen tavoitteesta raportoidaan osana Tampereen kaupungin vuosisuunnitelmaraportointia sekä asunto- ja maapolitiikan linjausten seurantaan.

Tampereen kaupungin ja Pirkanmaan hyvinvointialueen Omaan kotiin -hanke pitkäaikaisasunnottomuuden poistamiseksi

Toimenpideohjelmaa pitkäaikaisasunnottomuuden poistamiseksi vuoteen 2027 mennessä tukemaan on käynnistetty Tampereen kaupungin ja Pirkanmaan hyvinvointialueen yhteinen Omaan kotiin -hanke. Hanke on osana valtakunnallista ympäristöministeriön hallinnoimaa ja rahoittamaa toimenpideohjelmaa. Omaan kotiin -hankkeen Tampereen kaupungin osuudessa selvitetään välivuokrauksen ja niin kutsutun sosiaalisen vuokra-asumisen prosessin eri toteutusvaihtoehtoja, niiden edellytyksiä, kustannusvaikuttavuutta sekä erilaisia järjestämistä vastuuvaihtoehtoja. Lisäksi laaditaan näyttöön perustuva malli asunnottomuuden vähentämiseksi. Toimintamallissa konkretisoidaan näyttöön pohjautuen käytännön toimintatapoja asunnottomuuden uhkaa kohtaavien tai asunnottomuutta kokevien kanssa työskentelemiseksi. Toimintamallin tarkoitus on kattaa kaikki asunnottomuus kentän toimijat sisältäen kaupungin lisäksi Pirkanmaan hyvinvointialueen, vuokra-asuntotoimijat sekä järjestökentän.

Pirkanmaan hyvinvointialueen alueellinen erityisryhmien kehityssuunnitelma 2025–2035

Pirkanmaan hyvinvointialueella alueellisen erityisryhmien tarpeiden määrittely perustuu hyvinvointialueen aluehallituksessa hyväksytyihin verkoston suunnitelmiin. Näitä ovat:

- Lasten, nuorten ja perheiden palvelut (AH 27.11.2023 §341)
- Ikäihmisten asumisen palveluiden verkko, osa IKI2035 kehitysohjelmaa (AH 25.3.2024 §96)
- Mielenterveys- ja päihdekuntoutujien sekä asunnottomuuden palveluiden verkoston suunnitelma 2024–2035 (AH 27.5.2024 §157)
- Vammaispalvelujen palveluverkkosuunnitelmat (AH 9.12.2024 §344)

Pirkanmaan hyvinvointialueen alueellinen kehityssuunnitelma 2025–2035 tarkoittaa aluehallituksessa hyväksytyjen palveluiden verkoston suunnitelmien toimeenpanoa koko Pirkanmaalla. Väestön kehityksen ja kasvun myötä kehityssuunnitelma osoittaa, että Tampereelle on tarve saada useita kymmeniä uusia erityisryhmien asumisen yksiköitä vuoteen 2035 mentäessä. Uudet rakentuvat asuinyksiköt tulevat täydentämään olemassa olevaa palveluiden verkostoa sekä osaltaan korvaamaan jo verkostossa olevaa heikkokuntoista asuntokantaa.

MAL-sopimus 2024–2027

Maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimus (MAL) on valtion ja kaupunkiseudun välinen yhteistyösopimus toimivan yhdyskuntarakenteen, riittävän asuntotuotannon ja kestävä liikumisen edistämiseksi. Siinä sovitaan toimenpiteistä ja rahoituksesta Rakennesuunnitelman toteuttamiseksi.

Sopimuksen tavoitteita:

- MAL-kaudella 13400 asuntoa (n. 3350 per vuosi), joista vähintään 80 % Rakennesuunnitelman 2040+ merkittävän kasvun vyöhykkeelle.
- Kunnat varmistavat asemakaavoituksessa viiden vuoden tarvetta vastaavan tonttitarjonnan.
- Asuntotuotannon käynnistysten edellytykset turvattu, asuntotuotantoa vauhdittavat toimet.

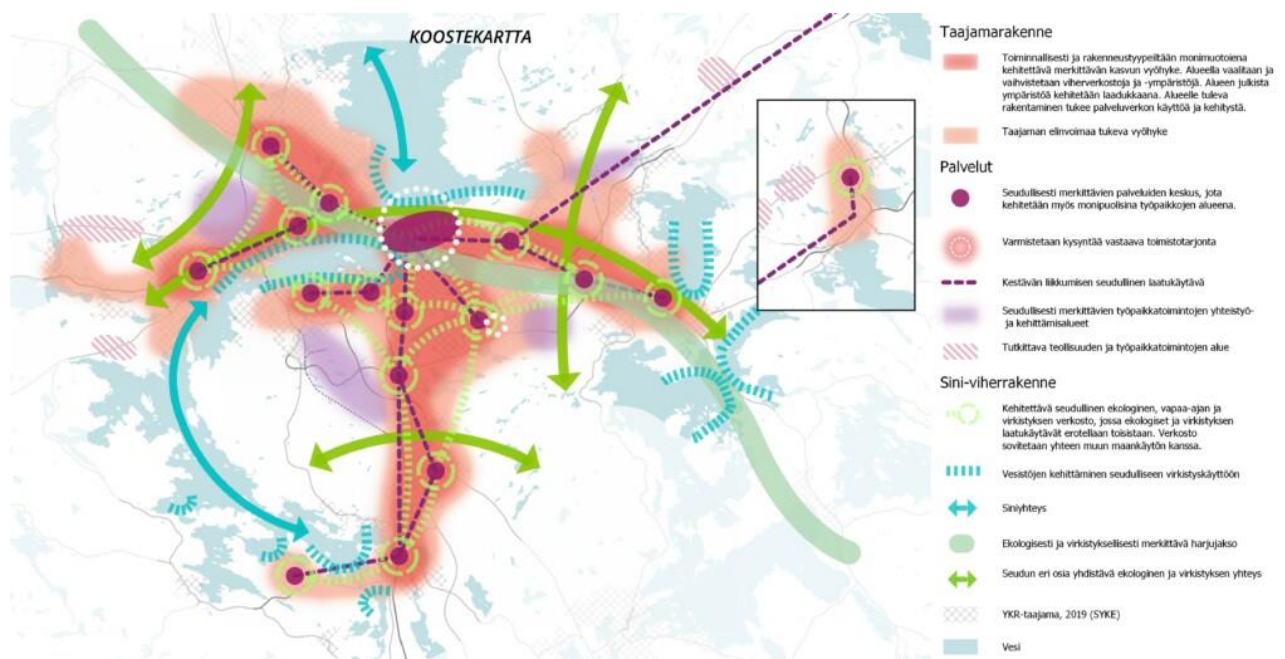
Sopimuksen toimenpiteitä:

- Asumisen laatuohjelma
- Kunnat varmistavat asunto- ja asuinrakennustyyppien ja hallintamuotojen monipuolisuuden kaikilla asuinalueilla.

- Kunnat ja seutu laativat yhdessä rakennetun ympäristön energiatehokkuuden kehittämissuunnitelman
- Kohtuuhintainen asuntotuotanto rakennesuunnitelman merkittävän kasvun vyöhykkeelle.
- Kunnat päivittävät kohtuuhintaisen asuntotuotannon tontinluovutusohjelmansa
- Asuinalueiden eriytymiskehityksen ehkäisy
- Kasvun vyöhykkeellä sijaitsevien rakennustyyppiltään yksipuolisten alueiden monipuolistaminen ja uudistaminen.
- Laaditaan pitkäaikaisasunnottomuuden poistamisen ohjelma.

Merkittävämpänä erona MAL4 -sopimukseen on kohtuuhintaisen asuntotuotannon tavoitteiden puuttuminen.

Vehreä metropolimme - Tampereen kaupunkiseudun Rakennesuunnitelma 2040+

Rakennesuunnitelman 2040+ kokoava teemakartta.

Rakennesuunnitelma 2040+ on kaupunkiseudun kuntien yhteinen tahtotila seudun kasvun ja elinvoiman ylläpitämiseksi. Rakennesuunnitelma linjaa yhdyskuntarakennetta eheyttämisen, keskustojen kehittämisen, joukkoliikenteen, asuntotuotannon ja väestönkasvun osalta. Suunnitelma painottaa kaupunkiseudun kehityksessä asukkaille tärkeää lumoavaa arkea, rakenteelle tärkeää fiksua kasvua ja elinvoimalle tärkeää kansainvälistymistä. Rakennesuunnitelman tavoitteet kytkeytyvät kolmeen kestävyys – ekologiseen,

sosiaaliseen ja taloudelliseen kestävyteen. Kaupungit ja kunnat ovat avaintoimijoita kestävän siirtymän toteuttamisessa paikallisin ratkaisuin.

Seutuhallitus hyväksyi rakennesuunnitelman 2040+ ehdotuksen kokouksessaan 25.10.2023. Myös jokainen kaupunkiseudun kunta hyväksyi rakennesuunnitelman vuoden 2023 loppuun mennessä.

Hyvää asumista kaikille - Tampereen kaupunkiseudun asuntopoliittinen ohjelma vuoteen 2040

Tampereen kaupunkiseudun asuntopoliittinen ohjelma on osa kaupunkiseudun suunnittelua. Se vastaa seudullisiin kysymyksiin asuntotuotantarpeesta, asumisen laadusta, kohtuuhintaisuudesta sekä asunnottomuudesta ja segregaatiosta. Ohjelman pääviesti on ”Hyvää asumista kaikille”. Asuntopoliittinen ohjelma hyväksyttiin seutuhallituksessa 26.5.2021.

Asuntopoliittisen ohjelman teemat ja tavoitteet ovat:

Väestön kasvu

Pyrimme kehittämään seutua siten, että vuonna 2040 seudun väkiluku on 480 000. Tämä tarkoittaa vuositasolla keskimäärin 1,1 prosentin kasvua ja 20 vuoden aikana yli 21 prosentin kasvua.

Kasvun kohdentaminen

Ohjaamme kasvusta 80 % keskustoihin, alakeskuksiin ja joukkoliikenteen laatukäytävälle sekä tulevan raideliikenteen äärelle MAL4-sopimuksen mukaisesti.

Asuntotuotannon tarve

Varaudumme 60 500 asunnon laskennalliseen asuntotuotantarpeeseen vuoteen 2040 mennessä.

Asumisen laatu

Vahvistamme panostusta asuntotuotannon ja naapurustojen laatuun.

Asuinalueiden eriytymisen ehkäisy

Ehkäisemme yhdessä asuinalueiden eriytymistä.

Kohtuuhintainen asuntotuotanto

Huolehdimme, että seudulle rakentuu ARA:n rahoittamia asuntoja 25 % vuotuisesta asuntotuotantotavoitteesta. Sitoudumme ARA:n tuotannossa yhteisvastuullisuuteen kuntien kesken. ARA-tuotanto ohjataan kuntien ominaispiirteet huomioon ottaen.

Asunnottomuuden puolittaminen

Tunnistamme vaadittavat toimet ja toimijat asunnottomuuden puolittamiseksi ja ohjaamme työskentelyn näille tahoilla. Teemme yhteistyötä asunnottomuuden puolittamisessa.

Tampereen kaupunkiseudun asumisen laatuohjelma

Tampereen kaupunkiseutu valmistelee yhteistyössä seudun kuntien kanssa MAL5-sopimuksessa asetetun tavoitteen mukaisesti asumisen ja asuinympäristöjen laatuohjelmaa. Laatuohjelman laatimisen taustalla on haaste yhteensovittaa asuntokannan ja asuntorakentamisen monimuotoisuustavoitteita sekä asuinympäristön vehreystavoitteita tiivistyvään yhdyskuntarakenteeseen.

Laatuohjelma valmistuu vuoden 2026 loppuun mennessä.